

การเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแอพ่วงปีกแบบเฉียบพลัน (Acute Flaccid Paralysis: AFP)

ปัจจุบันประเทศไทย มีโครงการที่จะกวาดล้างโรคโปลิโอให้หมดไป ซึ่งการกวาดล้างดังกล่าว ได้กำหนดไว้ว่า จะต้องมีการเฝ้าระวังผู้ป่วย AFP จากทุก ๆ สาเหตุ ในทางปฏิบัตินั้นจะมีหน่วยงานจากส่วนกลางร่วมมือกัน 3 หน่วยงาน คือ กองโรคติดต่อทั่วไปจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรค สถาบันวิจัยไวรัส กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จะรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจวัดอุทิวอย่าง และกองระบาดวิทยาจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการสอบสวนโรค โดยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วย AFP จะเข้ามาที่กองระบาดวิทยา 3 ทาง ด้วยกัน คือ.-

1. รายงาน 506 ซึ่งในระบบนี้ ข้อมูลจะผ่านจากแพทย์เข้ามาที่ฝ่ายเวชกรรมสังคมของโรงพยาบาลศูนย์, โรงพยาบาลทั่วไป หรือฝ่ายสุขภาพิบาล และป้องกันโรคของโรงพยาบาลชุมชน และเข้ามาที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จากนั้นข้อมูลทั้งหมดจะมารวมที่กองระบาดวิทยา
2. ระบบของสถาบันวิจัยไวรัส ซึ่งระบบนี้เราจะทราบว่า มีผู้ป่วย AFP จากการที่แพทย์ของโรงพยาบาลส่งอุจจาระของผู้ป่วยมาตรวจที่สถาบันวิจัยไวรัส
3. รายงานการสอบสวนโรค ซึ่งระบบนี้เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้รับทราบว่า มีผู้ป่วย AFP และได้ไปทำการสอบสวนตามแบบสอบสวนผู้ป่วย AFP ในท้องที่และส่งมาที่กองระบาดวิทยา

ระบบที่มีรายงาน AFP เข้ามามากที่สุด คือ ระบบของสถาบันวิจัยไวรัสคงตัวเลขในตารางที่ 1 และ 2 ส่วนรายงาน AFP ที่เข้ามาทาง 506 จะปรากฏอยู่ในตารางที่ 2 ของจำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคที่เฝ้าระวังเป็นรายจังหวัด ซึ่งรายงาน AFP ที่เข้ามาทาง 506 นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของรายงานจากสถาบันวิจัยไวรัส

การเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกแบบเฉียบพลัน
(ต่อจากหน้า 664)

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วย AFP ในแต่ละเขตสาธารณสุขจําแนกตามรายเดือน
ประเทศไทย พ.ศ. 2540

เขต	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค
กรุงเทพฯ	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0		
เขตที่ 1	1	2	1	0	0	0	1	0	1	1		
เขตที่ 2	0	0	1	0	3	2	1	1	1	0		
เขตที่ 3	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0		
เขตที่ 4	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1		
เขตที่ 5	3	1	1	3	1	1	0	0	2	1		
เขตที่ 6	0	1	1	3	6	0	0	2	1	2		
เขตที่ 7	1	0	1	0	0	0	2	1	1	0		
เขตที่ 8	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0		
เขตที่ 9	2	0	1	0	2	2	0	2	0	1		
เขตที่ 10	2	0	0	2	1	2	0	1	0	0		
เขตที่ 11	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0		
เขตที่ 12	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0		
รวม	9	4	7	11	15	8	6	12	7	6		

ข้อมูลในตารางที่ 1 เป็นจำนวนผู้ป่วย AFP ที่กองระบาดวิทยารวบรวมได้จาก รง.506 และจาก
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แต่ข้อมูลผู้ป่วย AFP จากตารางที่ 2 ของจำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรค
ที่ต้องเฝ้าระวังเป็นรายจังหวัดนั้น เป็นข้อมูลที่เข้ามาทางรายงาน 506 เท่านั้น

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วย AFP ในแต่ละเขตสาธารณสุข จำแนกตามเครื่องชี้วัดทางระบาดวิทยา ประเทศไทย พ.ศ. 2540

Zone	1997							
	AFP					Specimens Collection		
	# AFP Cases	Case Classification			AFP Rate		% with 2 spec. within 14 days	% with any specimen
		Wild poliovirus	Discarded (non-polio AFP)	Pending	total AFP rate	non-polio AFP rate		
Bangkok	2	0	2	0			100	100
ZONE.2	7	0	4	3			86	86
ZONE.2	9	0	6	3			78	89
ZONE.3	3	0	2	1			67	100
ZONE.4	4	0	2	2			75	100
ZONE.5	13	0	8	5			62	85
ZONE.6	16	1	12	3			63	88
ZONE.7	6	0	4	2			50	100
ZONE.8	2	0	1	1			100	100
ZONE.9	10	0	6	4			50	90
ZONE.10	8	0	8	0			63	100
ZONE.11	3	0	2	1			67	100
ZONE.12	2	0	1	1			0	50
TOTAL	85	1	58	26			65	91

Zone = เขตสาธารณสุข

AFP cases = จำนวนผู้ป่วย AFP ทั้งหมด

Case classification = ประเภทของผู้ป่วย AFP

Discarded = ผู้ป่วย AFP ที่ไม่ใช่โปลิโอ

Wild poliovirus = ผู้ป่วย AFP ที่ตรวจพบเชื้อไวรัสธรรมชาติจากอุจจาระ

Pending = ผู้ป่วย AFP ที่กำลังรอผล

total AFP rate = อัตราป่วยด้วย AFP ทั้งหมดต่อประชากรแสนคนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี

non-polio AFP rate = อัตราป่วยด้วย AFP ที่ไม่ใช่โปลิโอต่อประชากรแสนคนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี

% with 2 spec. within 14 days = % ของอุจจาระที่ส่งตรวจภายใน 14 วันนับจากวันที่ผู้ป่วยเริ่มมีอาการอัมพาต

% with any specimens = % ของอุจจาระที่ส่งตรวจทั้งหมด

หมายเหตุ total AFP rate และ non-polio AFP rate ยังไม่มีตัวเลข เนื่องจากกำลังตรวจสอบกับจังหวัดเกี่ยวกับข้อมูลประชากรที่อายุต่ำกว่า 15 ปี